

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de către inculpat și avocatul Grosu Eugeniu în numele reprezentantului legal al părții vătămate, Dumitran Valentin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 13 decembrie 2017 și a sentinței Judecătoriei Cahul (*sediul Central*) din 03 iulie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Berber Vladimir Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat din r-nul Xxxxx, s. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 18.01.2016-03.07.2017

2. instanța de apel: 14.08.2017-13.12.2017

3. instanța de recurs: 26.03.2018-02.05.2018

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (*sediul Central*) din 03 iulie 2017, Berber Vladimir Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal i-a fost suspendată condiționat executarea pedepsei, pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată și s-a încasat din contul lui Berber Vladimir în beneficiul lui Dumitran Valentin, prejudiciul moral în sumă de 15.000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 3.000 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Berber V. la 03 iunie 2015, în jurul orei 17:00, conducând camionul de model „DAF” cu n/î XXXXX, deplasându-se pe traseul R-34, r-nul Cahul, s. Slobozia Mare, executând manevra de cotire spre dreapta, în direcția or. Vulcănești, a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere (RCR), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, și anume:

pct. 10.1. lit. b) să posede cunoștință și să execute cerințele prezentului RCR, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum;

pct. 40.2. înaintea virării la dreapta, conducătorul vehiculului trebuie:

a) să ocupe din timp marginea dreaptă a carosabilului;

b) să cedeze trecerea bicicliștilor și conducătorilor de ciclomotoare care se deplasează pe pista destinată lor, precum și pietonilor. În cazul în care conducătorul este impus (*lățime insuficientă*) să efectueze manevra utilizând parțial sau în întregime banda alăturată, el poate efectua această manevră numai după ce s-a asigurat că nu pune în pericol siguranța circulației. În acest caz conducătorul trebuie să cedeze trecerea vehiculelor care se deplasează în același sens pe banda din dreapta. În caz de necesitate, el trebuie să apeleze la ajutorul altor persoane;

pct. 45.1. conform căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori:

a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția;

b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase;

c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii;

d) situația rutieră;

pct. 45.2. conform căruia în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Altfel, Berber V. conducând camionul de model „DAF” cu n/î XXXXX, în condițiile sus indicate, ieșind pe banda de circulație în sens opus, s-a ciocnit cu motocicleta de model „Viper”, care se deplasa în întâmpinarea lui, condusă de către Dumitran V., iar în urma accidentului rutier, ultimului conform raportului de expertiză medico-legală nr. 267/D, din 04 august 2015, i-au fost cauzate leziuni corporale grave.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului, Berber V., a fost calificată *de drept* în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și anume – *încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Avocatul, Cimpoieș Vladimir, în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Berber V. să fie achitat din motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În motivarea apelului declarat a invocat:

- potrivit declarațiilor martorilor Mahmud M., Acciu A. și Bîtlan C., se atestă nevinovăția inculpatului;

- în timpul când a fost comis accidentul rutier, partea vătămată avea vârsta de 16 ani, respectiv nu avea permis de conducere, din care fapt rezultă că acesta nu a trecut instruirea de conducător auto a mijloacelor de transport;

- probele administrate în respectiva cauză, au fost apreciate de către prima instanță în favoarea acuzării.

3.2. Avocatul, Grosu Eugeniu, în numele reprezentantului legal al părții vătămate, Dumitran S., care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea pretenției de ordin civil, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încasat din contul inculpatului, Berber V., în beneficiul lui Dumitran S., paguba morală în sumă de 250.000 lei și a cheltuielilor de pentru acordare a asistenței juridice în sumă de 5.000 lei.

În motivarea apelului declarat a invocat:

- prima instanță nu a luat în considerație faptul, că părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale grave;

- partea vătămată practica fotbalul de performanță, ocupând locurile de vârf în toate competițiile, astfel după accident acesta încă nu s-a recuperat în totalmente;

- inculpatul până în prezent nu a recunoscut vina și nu a cerut scuze de la partea vătămată.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 13 decembrie 2017, au fost respinse apelurile declarate cu menținerea sentinței.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ce au fost bazate pe cumulul de probe administrat, suplimentar examinat și just apreciat.

Astfel, instanța de apel a stabilit, că deși inculpatul nu a recunoscut vina în cele imputate, vinovăția acestuia a fost demonstrată prin declarațiile părții vătămate minore și reprezentantului legal al acestuia, declarațiile a martorilor Mahmud M., Acciu A., Bîtlan C., precum și prin probele administrate în cauza penală: procesul-verbal de cercetare la fața locului din 03 iunie 2015 (f.d. 10-14 v. 1); procesele-verbale de ridicare din 03 iunie 2015 și 29 iulie 2015 (f.d. 16, 18, 51 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 241 din 11 iunie 2015 (f.d. 33 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 241 din 11 iunie 2015 (f.d. 55-56 v. 1); raportul de expertiză auto tehnică nr. 1092 din 03 iulie 2015 (f.d. 40-46 v. 1).

Instanța de apel, a apreciat critic declarațiile inculpatului referitor la nevinovăția sa în comiterea infracțiunii imputate, deoarece ansamblul de probe cercetate și enunțate supra au dovedit în afara oricărui dubiu vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, poziția ultimului nu constituie temei de pronunțare a unei soluții de achitare.

În continuare, instanța de apel a reținut, că prima instanță în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală, verificate în ședințele de judecată, le-a dat o apreciere justă în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce.

Astfel, instanța de apel a reținut, că la aprecierea categoriei și măsurii de pedeapsă, în conformitate cu prevederile art. 61, 75 Cod penal, prima instanță a ținut cont de gradul prejudiciabil și pericolul social al infracțiunii comise, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei ce atenuează sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului.

În sensul încasării prejudiciului moral, instanța de apel a considerat, că acesta evident necesită recuperare de la inculpat și urmează să compenseze prejudiciul moral cauzat părții vătămate, însă suma solicitată de către partea vătămată 250.000 lei este una exagerată și încalcă principiul general al echității, care ar constitui un venit nejustificat. Astfel, prima instanță just a stabilit, că suma de 15.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, încasată din contul inculpatului, cât și suma de 3.000 lei, pentru cheltuieli de judecată, sunt sume echitabile, susținute și de instanța de apel.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1. Inculpat, prin care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat din motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În motivarea recursului a invocat argumente identice cu cele invocate în apel de către avocatul Cimpoiș V.

6.2. Avocatul, Grosu Eugeniu, în numele reprezentantului legal al părții vătămate minore, Dumitran S., prin care solicită casarea parțială a acesteia în partea pretenției de ordin civil, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încasat din contul inculpatului Berber V. în beneficiul lui Dumitran S., paguba morală în sumă de 250.000 lei.

În motivarea recursului a invocat argumente identice cu cele invocate în apel.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către inculpat, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece criticile formulate de recurent nu conțin argumentele ilegalității deciziei instanței de apel, precum și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată – cerințe stipulate în art. 430 Cod de procedură penală, fapt ce echivalează cu nemotivarea recursului în sensul art. 427 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate din următoarele considerente:

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 aceluiași Cod.

8.1. Referitor la recursul ordinar declarat de către inculpatul Berber V.

Din cuprinsul recursului declarat se reține, că recurentul semnalează ca temei de drept pct. 8) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, atunci când *nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde.*

De remarcat este, că acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii. Astfel, din textul recursului rezultă, că în viziunea recurentului probele administrate nu confirmă vina sa în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, astfel instanțele de judecată l-au condamnat pe baza presupunerilor.

Reieșind din materialele dosarului se constată, că inculpatul a fost învinuit, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și anume – *încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

În prezenta speță, instanța de recurs consideră, că instanțele de fond corect au stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, astfel just ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, Berber V., în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiuni determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Dat fiind faptul, că în prezenta speță autorul recursului își exprimă dezacordul cu prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii – *latura subiectivă a infracțiunii* prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, Colegiul va purcede la analiza acestor elemente în prezenta speță în coraport cu circumstanțele constatate și probele administrate.

Astfel, Colegiul reține, că din doctrina penală, latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal se caracterizează, prin intenție sau imprudență față de fapta prejudiciabilă și numai prin imprudență față de urmările prejudiciabile.

Latura obiectivă se caracterizează prin: 1) fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau inacțiunea de încălcare a regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport; 2) urmările prejudiciabile care se exprimă în vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății; 3) legătura cauzală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile; 4) mijlocul de săvârșire a infracțiunii, și anume – mijlocul de transport.

De menționat este și faptul, că obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de art. 264 Cod penal, are un caracter complex: *obiectul juridic principal*, îl formează relațiile sociale cu privire la siguranța traficului rutier; *obiectul juridic secundar*, îl constituie relațiile sociale cu privire la sănătatea persoanei.

Opozant alegațiilor invocate de către recurent, instanța de recurs reiterează concluziile instanței de apel prin care just s-a stabilit vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal. Prin urmare s-a constatat, că prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 03 iunie 2015 cu fototabel, se confirmă *"accidentul rutier s-a produs în s. Slobozia Mare, r-nul Cahul, pe partea dreaptă a carosabilului, la o distanță de 1.15 m. de la axa drumului, potrivit direcției de mișcare a motociclistului și motocicletei de model Viper"* (f.d. 10-14 v. 1); martorii Mahmud M., Acciu A., Bîțlan C., care au dat declarații similare, din care reiese, că *"au observat un tir care vira la dreapta și un băiat pe motocicletă care se deplasa regulamentar, pe partea sa de carosabil, prin urmare camionul nu a acordat prioritate motociclistului care s-a lovit de remorca acestuia"*.

Mai mult, Colegiul penal, examinând suplimentar raportul de expertiză legală auto tehnică nr. 1092 din 03 iulie 2015, concluzionează, că în urma acestei expertize s-a stabilit și anume, la f.d. 44 v. 1, capitolul Concluzii pct. 4, s-a statuat cu certitudine referitor la accidentul dat, conducătorul automobilului "DAF" cu n/î XXXXX trebuia să se ghideze de cerințele pct. 40 al. (2) lit. a) și b) RCR. Prin urmare, acest raport i-a fost adus la cunoștință inculpatului la data de 20 august 2015, acesta careva pretenții asupra constatărilor menționate în prezentul raport nu a avut, nu a formulat careva întrebări de concretizare, totodată nu a solicitat efectuarea expertizei suplimentare ori contraexpertizei (f.d. 48 v. 1), astfel instanța de recurs ajunge la concluzia, inițial inculpatul cunoștea că se face vinovat, iar poziția sa de apărare și argumentele invocate sunt pur declarative și neîntemeiate.

Rezumând în ansamblu probele administrate, Colegiul penal statuează că, nu se constată prezența a careva dubii privind vinovăția inculpatului, în săvârșirea infracțiunii imputate, iar acțiunile acestuia sunt incidente elementelor infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și în cele din urmă temeiul pentru recurs semnalat și stipulat la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea.

8.2. Referitor la recursul ordinar declarat de către avocatul Grosu Eugeniu, în numele reprezentantului legal al părții vătămate minore, Dumitran S.

Reieșind din conținutul recursului, autorul semnalează ca temei pentru recurs prevederile pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept

comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată, că autorul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite și nici pedeapsa stabilită inculpatului, invocând doar dezacordul cu stabilirea quantumului prejudiciului moral stabilit de către instanțele de fond, prin care s-a încasat din contul inculpatului prejudiciul moral în sumă de 15.000 lei, din care motiv va fi supusă verificării hotărârea judecătorească contestată sub aspectul laturii civile, în partea stabilirii prejudiciului moral.

Așadar, în prezenta speță, rezultând din concluziile menționate în partea motivată a hotărârii instanței de apel, se reține că această instanță la capitolul stabilirii quantumului prejudiciului moral a considerat necesar a încasa din contul inculpatului prejudiciul moral în sumă de 15.000 lei, sumă care va fi una proporțională suferințelor psihice cauzate prin acțiunile/inacțiunile inculpatului.

Deși, considerentele instanțelor de fond la aprecierea mărimii prejudiciului moral nu au fost desfășurate pe larg în hotărârea adoptată, în viziunea instanței de recurs concluziile menționate sunt juste, iar criticile recurentului nu constituie temeiuri verosimile de a răsturna situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel.

Așadar, din materialele cauzei se atestă, că în cadrul acestei cauze penale reprezentantul legal al părții vătămate, a înaintat acțiune civilă, în temeiul art. 219 Cod de procedură penală, solicitând încasarea **prejudiciului moral în mărime de 250.000 lei**, pentru suferințele cauzate în urma accidentului suferit al fiului său.

Opozant celor invocate de către recurent, Colegiul penal subsidiar notează, că în temeiul art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacere persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă **ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei**. Astfel, instanța de recurs menționează că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În susținerea celor enunțate, instanța de recurs menționează și jurisprudența CtEDO, *cauza Ernst c. Belgiei (15 iulie 2003)*, unde Curtea a statuat, în principiu, că „atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri, chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă

în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit”.

Învederând aceste considerente ale instanței europene, Colegiul penal evidențiază, că în această speță inculpatul a comis infracțiunea din imprudență, vătămare medie a integrității corporale și a sănătății părții vătămate, Dumitran V. În asemenea împrejurări, instanța de recurs consideră, că partea vătămată a suportat suferințe psihice în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat și apreciază ca întemeiate concluziile instanțelor de fond în vederea stabilirii cuantumului despăgubirilor morale în mărime de 15.000 lei din partea inculpatului.

În acest context, instanța de recurs consideră ca nefondate alegațiile recurentului, prin care se invocă că **prejudiciul moral încasat este excesiv de mic și vine în contradicție cu prevederile CEDO, deoarece instanța de apel** a efectuat o evaluare obiectivă a prejudiciului moral, în raport cu cele săvârșite de inculpatul Berber V. recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Prin urmare, Colegiului penal consideră, că temeiul pentru recurs semnalat de către partea vătămată, prin prisma dispoziției pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în prezenta speță, nu este incident și nu constituie o careva eroare de drept, ce ar servi drept temei de implicare în sensul casării deciziei contestate.

Având în vedere cele menționate mai sus, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, la caz, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpat și avocatul Grosu Eugeniu în numele reprezentantului legal al părții vătămate, Dumitran Valentin, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 13 decembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Berber Vladimir Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 30 mai 2018.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie